

Herkesin Hikâyesi Başkadır¹

Her insanın yaşam hikâyesi farklıdır; bu fark, hayata bakışta, hizmetin meyvelerinde, emekte, alçakgönüllülükte ve içtenlikte görülür. Bu nedenle toplumsal alanda görev yapan, **sosyal aktör veya kanaat önderi** konumunda olan insan, özdenetim bağlamında daima kendi vicdanının sesini işitmeli ve o sese karşı sorumluluğunu idrak etmelidir. Çünkü vicdan, insanın içinde **en adil ve en gerçek hakemdir**. Bu konumda olan kişi; düşüncelerini yöneterek, söylemini ve eylemini niyetiyle uyumlu hâle getirerek, idari anlayışını belirlemelidir. Suçu başkalarına ya da koşullara yüklemek sadece sorumluluktan değil; **öz farkındalıktan ve içsel güçten** de uzaklaşmak anlamına gelir.

Konum sahibi olan insan, **İyi Çoban'ın anlayışıyla** (Yuhanna 10: 14-16) katkı sunmak ve eksik olanı tamamlamak niyetiyle, olumsuz önyargıların yoğun olduğu bir sosyal gerçeklikte yola çıkıyorsa, **kolaylaştırıcı bir ruh** taşımayı da göze almalıdır. Çünkü bu ruh; engel yığan değil, zorluğu azaltan bir tutum ister. Yolun çetinliği, yanılgılar veya zamanın getirdiği kırılmalar bu özü gölgelememelidir. Asıl mesele, tüm olumsuzluklara rağmen yapıcı olanı önceleyebilmek; **kalıcı anlamlara, yapıcı tutumlara ve ruhu besleyen değerlere** tutunabilmektir. Hikmetin dediği gibi; **“Hakikatin yolu, kolaylaştıranların ayak izleriyle genişler.”** Bu yüzden soyut mirasa hizmet eden kişi kendisi olabilmeli ve kendisi kalabilmelidir. Ağırлаştıran değil; yük hafifleten, manayı büyüten, ahlakı ve erdemi çoğaltmayı şiar edinmelidir. Çünkü **kolaylaştırmak** yalnızca bir yöntem değil; bir **bilgelik hâlidir**. İçsel karanlığı aşarak başkasının yoluna ışık bırakabilmektir.

İnsan; **öz sevgisini, öz saygısını ve öz değerini** keşfettiği an, kendi öz hikâyesini yazmaya başlar. Çünkü bu fark ediş başladığında, **kendini yönetme** ve **kendini aşma yolu** aralanmış olur. Bu yol; negatif yargılar, nefret, kıskançlık, hırs, arzu, öfke, dışlama, tahakküm, kıyaslama ve bencillik gibi **bozuk ve düzensiz güdöleri** ve diğer içsel engelleri aşma yoludur. Ben bu yolu çok erken yaşta keşfettim. Ve bu yolda ilerledikçe anladım ki, aslında bazı **kayıplar ve vazgeçişler**, insanın **hakiki benliğini** bulması için yaşanır.

Hakiki benliği bulma yolculuğunda herkes kendi hikâyesini yazar ve o hikâyeyi yaşar. Ne var ki, her hikâyenin daima **üç boyutu** vardır: **Hikâye sahibi, toplum ve hakikatin kendisi**. Ancak yaşam, tıpkı bir madalyon gibi, iki yüze sahiptir: **görünen ve görünmeyen** taraf. Toplum, genel olarak hizmetkâr

¹ Hayat felsefemi ve idari vizyonumu anlatan bu yazıyı; **sevgili eşime** ve sevgimizin bahçesinde yetişen **sevgili evlatlarımız** Evgin'e, Yeşu'a, Zelga'ya, Talita'ya ve Birula'ya ithaf ediyorum.

karakteri sezse bile, yapılan işi tetikleyen **düşünsel arka planı** bilmeyenler -özellikle içsel gürültüsünü susturamayanlar- yalnızca görünen yüzün parıltısına takılır; buna göre hüküm verir, yorum yapar. Oysa hayatın asıl nabızı görünmeyen tarafta atar. Çünkü **gerçek hikâye**, dış dünyanın görüntüsünde değil, **iç dünyanın ışığında** şekillenir. Hakikat, insanın düşünce dünyasında, iç yankısında, hissedişlerinde, sorumluluk anlayışında, ahlaki ve vicdani yapısında belirir. İçsel ışık ne kadar berraksa, görünenin ardındaki anlam da o kadar derin olur; tutum ve davranışlar da o denli yapıcı bir hâl alır. Zira **niyetin ve eylemin içinde ahlak yoksa vicdana yaslanmıyorsa**, madalyonun iki yüzü de ister istemez bulanık görünür.

Bu nedenle insan veya toplum, **iyi niyetin sesine kulak verdiği** ve görünen pratikleri doğru kavradığı ölçüde hakikati anlamlandırabilir. Zira göreceli yorumlarla yapılan her okuma; **vicdandan ve ahlaki temelden yoksunsa** veya bakışın kendisi bulanıksa, hakikati olduğu gibi hissedemez. Bu yüzden olayları/olguları anlamakta zorlanır, hatta çoğu zaman hiç anlamlandıramaz. Özellikle kişi bencil tutkuların etkisi altındaysa, iç dünyasında ne taşıyorsa, karşısındakinin gerçeğini de onunla tartar; öyle görür, öyle yorumlar. Onun içsel ışığını, sosyal donanımını ve zihinsel berraklığını fark etmiyorsa, düşünceler kaçınılmaz olarak **yanılsamaların eline** düşer. Bu da yanlış yorumlara, hatalı ilişkilendirmelere ve gerçekliğin çarpıtılmasına yol açar.

Kadim bir sesi diri tutmak kadar anlamlı olan somut olmayan kültürel mirası geliştirme çabası, **samimiyet ve derin bir farkındalık** ister. Çünkü kadim olanı yeni olanla buluşturmak, yalnızca mirası büyütmez; ruhun köklerini derinleştirir, hafızayı da canlı kılar. Ne var ki bu geliştirme gayreti, rahat bir yol değildir. Bu yol, **ateşin ısını** taşımaya benzer. Zira kadim miras; konforla değil, **adanmışlıkla ve özdeşleşmeyle** yol alır. Bu yola giren kişi, yalnızca üretmekle değil; **egosunun ağırlığını aşmakla** ve olumsuz eleştirilere **tepkisel değil, olgun bir etkiyle** karşılık vermekle de sınanır. Çünkü mirası yaşatmak, anlayış ve emek ister; fakat bu anlayışın ve emeğin doğurduğu şey yorgunluk değil, **ruha olgunluk; kalbe sabır; dile doğruluk ve adımlara dirayet** kazandıran bir içsel zenginliktir. Bu zenginlikle insan, emeğini **ruhsal zekâ ve bilinçle** beslediğinde, hakikat hem kendi içinde hem toplumda daha berrak ve daha rahat bir şekilde anlaşılır. **Hakikat yasasına** göre, sahte ve yapay olan her şeyin maskesi muhakkak düşer; gerçek hikâye ise suyun dibinden ağır ağır yükselen bir taş gibi görünür hâle gelir. Görünmeyen taraf anlaşıldıkça, insanın özü de donanımı da berraklaşarak ortaya çıkar. Eninde sonunda **samimi gayret**, gerçek hikâyeyi örten bencil tutumların perdelerini yarıp dışarı sızar ve anlaşılır olur. Zira **insanın iç âlemi, dış âleminin rengini ve şeklini**

belirler. Orası; değerlerin, inançların, hizmetkâr güdülerin ve sessizce ödenen bedellerin toprağıdır. Sabırla taşınan yükler ve gizlice yapılan fedakârlıklar, o toprağın damarlarını oluşturur.

Benim hikâyem işte o görünmeyen toprağın damarlarında **gelgitlerle ilerleyen** bir yolculuğa benzer. Dışarıdan bakıldığında olayların akışına kapılmış gibi görünse de, aslında hayatımın yönünü veya gidişatını hep görünmeyen şefkatli bir el belirlemiştir. Bu yüzden Einstein'ın şu sözü benim için çok şey ifade eder: **“Yapılması gereken her şeyin temelinde önce sevgi ve adalet dürtüsü yatmalıdır.”**

Benim hikâyem; görünmeyen tarafta yeşerip görünene taşan, **samimi gayretin ve merhametli farkındalığın** şekillendirdiği bir hikâyedir. Onu oluşturan öğreti, anlayış, felsefe, hizmet, gerekçeler, savlar, tercihler, refleksler, davranışlar ve tutumlar başka hiçbir hikâyeye benzemez; benzemek zorunda da değildir. Attığım her adımda, ağ attığım her alanda özdeşleşmenin ve samimiyetin ruhuna bağlandım. Düşünce dünyamı besleyen ve yönlendiren **“Mesihî Bilinç”**, tutarlı söylemi ve eylemi kutsar. Bu bilinçte bilmek tek başına yeterli değildir; bilgi, eyleme dönüştüğünde anlam kazanır. İyilik yalnızca düşüncede kalırsa, ruh gölgelenir. Kötülük bazen eylemsizlikten doğar; iyilik ise, yürekten gelen merhametli farkındalığın hareketiyle anlam bulur. Yazılmış olduğu gibi: **“Bu nedenle, iyi olanı bilip de yapmamak günahdır”** (Yakup 4: 17). Ama idari uygulamalardan öğrendim ki, farkında olmadan da kimseye zarar vermemeye dikkat etmek gerekir: Karşı tarafın bencil tutkularını gözetmeyen merhamet, ruhta ağırlık yaratabilir. **Sınırları aşan** merhamet zarar verir; **dozu kaçırılan** fedakârlık yorabilir. İyi niyet, kötü güdülere veya sömürüye hizmet ederse huzuru bozabilir. Zira karşı tarafın talep etmediği hâlde yapılan iyilik -her zaman- iyilik olarak algılanmayabilir. **Çünkü iyiliğin yegâne amacı, sadece iyiliktir.** Bu nedenle akışa dengeli bir şekilde katkı sunmanın yolu, olguları analiz edebilen yüksek bir farkındalıktan geçer. İçsel gürültüsünü susturamayan insan(lar) nezdinde, öz onuru gözeten iyilik daha çok kıymetlidir. Sınırlar korunuyorsa, öz değer daha çok itibar kazanır. İşte o zaman iyilik anlamını bulur; hem huzur verir hem de ruhu yüceltir. Ne var ki bizim coğrafyamızda, başkasını kendisi gibi görebilen tevazu ve adanmışlık ruhu—çoğu zaman insan onuruna ve emeğine yeterince saygı gösterilmediğinden olsa gerek—kolaylıkla yanlış anlaşılmaya açıktır. Bu ruhla sunulan hizmetler ise çoğu kez hak ettiği değeri bulmaz. Bu gerçeği bizzat deneyimlemiş olan Aziz Mor Efrem (306–373), yaşadığı çağdan günümüze şu çarpıcı notu düşmüştür: **“□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□”**
“Tevazu ile davranırsan, seni görgüsüz sanırlar.”

Kovanından çıkmayan arı bal üretmez mantığıyla yapılan araştırma(lar) neticesinde elde edilen bilgiler, bazen gönülle, bazen aşkla, bazen edeple kavranır ve kucaklanır. Öyle olunca, insana muhakkak bir şeyler öğretir². Araştırmalarımın neticesinde fark ettim ki, düşünce tarihine farklı anlamlar katmış olan Süryani kültürünün aydınlığı kararmış ve bulanıklaşmış olsa da yüzyılları kucaklayan bir tefekkürün çağdaş sesi gibidir. Günümüzün yaralı idrakine seslenen **hüzünlü bir SESTİR**. Kendine yabancılaşmaya direnen ve benlik aynasına bakmayı öğütleyen bir SES...

Tarihsel katmanlardan gelen bu hüzünlü ses yüreğimde acı poyrazlar estirirken; kendine has samimiyeti ise yüzümde ipeksi tebessümler bırakır. Bu sesin önemsedığı hakikati erken ve ergen yaşta araştırmaya koyulmam, o sesi daha çok duymama neden oldu. O sesi tanıdıkça, kendimi eşeledim. Kendimi eşeledikçe, benliğimi buldum. Benliğimi buldukça, daha çok derinleştirdim. Derinleştikçe, büyüklüğü ve makamı dışarıda değil içeride aramaya koyuldum. Bu dönüşüm sürecinde, ahlâk ve erdeme yönelten değer yargılarını önemsemeye başladım. Kendi eksikliğimi kazanç kabul ederek gönülden gelen bir edeple onlara sarıldım. Sarıldıkça, benliğimin aynasına bakmayı öğrendim. Öğrendikçe, kalben, ruhen, fikren farklılaştığımı hissettim. Bu hissediş, beni içsel bir yolculuğa sevk etti. Bu da bana yeni farkındalıklar katarak hayatımın tarzını ve akışını değiştirdi. Farkındalığımı **İyi Çoban anlayışıyla** (Yuhanna 10: 14-16) ve O'nun pozitif psikolojisiyle ahlaki değerlere yöneltince, yargılamaktan çok empatik duygularla insani halleri anlamaya çalıştım. Eklektik felsefenin yaklaşımlarıyla dikenden çok güle odaklandım³. Dikenin farkındalığı içinde güle değer verdim. Mesahi insanda görerek, **herkesleşmemeye**⁴ dikkat ettim, ancak herkese de değer verdim. İnsanlığın hâllerini anlamayı ve bu hissiyatla benden katkı talep edenlere katkı sunmayı temel ilke edindiğimden, hiçbir hizipçiliğin içinde olmadım. Görevimi yerine getirirken, **'şefkatli netlik'** anlayışını saygı kültürüyle harmanlayarak bir davranış hâline getirdim. Sosyal ilişkilerimde açık ve dürüst olmaya, incitmeyen bir dil kullanmaya özen gösterdim. Yerleşik zihniyeti anlamaya gayret ettim ama onun etkisine girmedim. **"Önce ben"** demedim. **"Sadece ben"** hiç demedim. Başkasını da kendim gibi kabul ettim. Fakat bu kabullenişin yükünü, acısını ve zorluğunu iliklerime

² Süryani kültürü konusunda **iki temel kaynaktan** aşılama yaşadım: Birincisi **rahmetli babamın sevgisi**, ikincisi ise **öncü Süryani yazarların felsefi derinliği**. Birinci kaynak, ikinciye **zemin hazırlarken**, ikincisi **üretkenliğimi pekiştirdi**.

³ Gül ile diken metaforuyla ilgili şu söz çok **manidardır**: **Gül idrak edemedi**, dikenin kendini koruduğunu. **Diken de bilemedi**, gül sayesinde el üstünde tutulduğunu.

⁴ Herkesleşmemek; **herkes gibi değil, kendi gibi olmanın, olabilmenin yoludur**. Bu, herkesin **kendi varoluşunun anahtarına** yine kendisinin sahip olduğu yoldur. Aynı zamanda **içsel aydınlanmanın** yoludur ve **engebeli olsa dahi** yürünmesi gereken bir yoldur.

kadar hissettim⁵. Ama biliyorum ki, tüm o gerilimler ve yaşanmışlıklar **benliğimin sınırlarını** en az bir kitap kadar derinleştirdi, sağlamlaştırdı. **Algıladığım ve öğrendiğim anlamları, özgünlüğün gürleşmesi ve insani faydanın artması için hiçbir ayırım yapmadan sinerji yarattığım, aynı ortamı paylaştığım, aynı havayı soluduğum, büyük-küçük, yakın-uzak, birlikte olduğum herkese cömertçe aktarmaktan heyecan duydum.** Sivil oluşumlara, siyasi görüşlere makul ve eşit bir mesafede durmayı tercih ettim. Değer ve mana dünyasına saygılı davranarak var olan eğilimlerin

⁵ Mücevher, sıradan bir göz için yalnızca bir taş parçasıdır; fakat bir sarrafın nazarında paha biçilmezdir. Bu yüzden farkındalıkla hizmet eden sorumluluk anlayışı da ancak onu idrak eden bilinçlerde gerçek değerini bulur. Büyük resmin bilgisinden, vicdanın rehberliğinden ve adaletin aydınlığından yoksun kalan zihinler, olumsuz önyargıların gölgesine çok çabuk sığınır. Böyle olunca algı, hakikatlerin ve olayların önüne geçer; görünen değil, kuruntulara inanılır. Bu nedenle ortaya konan değerlendirmeler, gerçeğin berraklığından değil, karanlığın tutumlarından beslenen negatif yorumlara dönüşür. Oysa ruhun hikmetinden beslenen yorumlama ve değerlendirme, hayata pozitif katkı sunar; iyilik üretir. İnsanı ve toplumu yukarıya çeker, yüceltir. Buna karşılık egonun bencil tutumlarından beslenen değerlendirme ise hayata negatif bir etki bırakır; zarar üretir. İnsanı ve toplumu aşağıya çeker, yorar, alçaltır. Çünkü bakmakla görmek arasında ince bir çizgi vardır. Bu çizgi, olguları okumada son derece belirleyicidir. Ne var ki, gönül (mana) derinliğinden ve sosyal olgunluktan yoksun bazıları, yüreğin etkisini göz ardı ederek bu ince çizginin yalnızca akıldan ibaret olduğunu sanır. Bu nedenle herkes, kendi iç dünyasının darlığına ya da genişliğine göre yorum yapar; olayları o iç dünyanın kıstaslarıyla anlamlandırır. İnsan onurunu ve emeğini önemseyen, yapıcı güdülere sahip diğerkâm ve erdemli kişi; herkesi kendi gibi görür, herkesi iyi niyetle okur, temiz bakar, temiz düşünür, temiz davranır. Ne var ki, insan onurunu ve emeğini önemsemeyen; bozuk güdü ve düşüncelerle hareket eden bencil tutumlarda ise önyargılar ve kuruntular konuşur: Kibirli, herkesi kibirli; egolu, herkesi egolu sanır. Erdemden yoksun birisi herkesi erdemsiz görür. Bir yalancı, herkesi yalancı sanır. Bir hırsız, herkesin fırsat kolladığını düşünür. Bir onursuz, herkesi kendi gibi omurgasız bilir. Bir arsız, herkesi hadsiz zanneder. Kendi meşguliyeti neyse, herkesi onunla meşgul sanır. Kıyas ölçütü neyse, herkesi o ölçüyle tartar. Zira insan, çoğu kez karşısındakini değil; kendi içindeki aynanın yansımasıyla görür. Bu yüzden **“Kişi kendinden bilir işi”** sözü burada çok anlamlıdır. Psikolojide buna, **yansıtma** denilir.

Güzellik, sadece dışarıda, insanlarda bulunan bir nitelik değildir; onu gören kişinin **iç dünyasıyla, ruhsal berraklığıyla ve algı düzeyiyle** alakalıdır. **İçsel safiyet**, başka insandaki güzelliği ve erdemleri daha berrak kılar. İnsanın iç dünyası **kirli ve gürültülü**yse, başka bir insandaki güzellik—ahlak, iyilik, şefkat ve erdemler—adeta görünmez olur. Bu durum, bakan gözün; yani kalbin ve zihnin güzelliğe kapalı olmasındandır. Mesih’in sözü bu gerçeği derin bir şekilde ifade eder: **“Bedenin ışığı gözdür; eğer gözün sağlamsa bütün bedenin aydınlık olur. Ama gözün bozuksa bütün bedenin karanlık olur” (Matta 6: 22–23).** Bu da, **gözün yalnızca dış dünyayı değil**, insanın bütün iç âlemini aydınlatan veya karartan bir merkez olduğunu gösterir. Zira güzellik, **bakışta değil; bakanın niteliğindedir.** Güzelliği gören göz, aslında **kendi içindeki güzelliği** yansıtır. Gözdeki güzellik, **ruhun ışığından** doğar. Güzelliği gören göz, güzellik taşıyan bir ruha ve uyanıklığa işaret eder. Böyle bir göz, karşıdaki insanda bulunan anlamı ve uyumu görür, takdir eder. Göremeyen göz ise kendi karanlığının perdesiyle bakar. Zira **“İnsanın özü neyse gözü de odur. Göz, kalbin kapısıdır; kalp kirlenirse gözün ışığı da solar.”** Bu nedenle **zihni karışık, kalbi bulanık** olan kişi, ne kadar güzel bir manzaraya bakarsa baksın, güzelliğin özüne temas edemez. Oysa özne–özne ilişkilerinde saygı kendiliğinden işler. Bu yaklaşımın özünde eşitlik, özgürlük ve bütünlük vardır. Özneleşmiş bir bilinç, hiç kimseyi nesneleştirmez. Ne var ki insanların en kör noktası çoğu zaman tam da burasıdır: İçeride bir yerlerde hâlâ bir **“nesne yapma-nesne olma / sömürü-istismar”** bilinci çalışıyorsa, insan kendine benzer edilgenlikler arar ve kendi edilgenliğinin farkına bile varmaz.

hem berisinde hem de ilerisinde durdum. Öyle davrandım. Bu yaklaşım sayesinde değer gördüm, güven ve sempati kazandım. Bu farkındalığın bilinci ve görüş berraklığıyla hizmet ettim. Çünkü fark etmek ayrı, fark etmenin bilinciyle davranmak ayrıdır. İdari görevlerimi de kolaycılığa ve bana neciliğe kaçmadan, **şumloyo'nun** tamamlayıcı mantığıyla, **'başlayana ve bitirene ne mutlu' (tub layno d-şari u şalem)** güdüsüyle yaptım. Çünkü bu güdü kalabalıkların gürültüsüne kapılmaz; günü kurtarmakla yetinmez. O, görünmeyeni görme iradesiyle geleceği inşa etme derdiyle dertlenir. İyi bilir ki, ruhunu büyüten kişi, ufkunu da genişletir. Böylece, **bilgelik ve anlam** ona eşlik eder. Emeği de, **hakikate ve hakkaniyete** dayanır.

İdarenin dar ve zor süreçlerinde bencilliğe kaçmadan, üstünlük taslamadan, kendim kalmak için çok uğraştım, çok gayret ettim. Ama bu gayretimi yönlendiren **özdeşleşme ruhundan** ötürü bedel ödedim, zorluklar ve acılar yaşadım⁶. Pragmatizme ve dayatmaya kaçmadan kültürümü severek iş yapınca, kolaylaştırıcı davranınca, yükleri hafifletince, vicdanın sıcaklığı yerine, ruhumu yoran zorlama beklentilerin ve talihsiz kuruntuların hışmına uğradım. Şartlanmış bilinçten türeyen olumsuzluk önyargısına ve ilişkilendirme yanılgısına göğüs germek zorunda kaldım. Can çekişen bir kültür uğruna -zor zamanlarda- katlandığım onca acı ailemden bana miras kalmış olsa dahi, çalkantılı bir coğrafyada onları tetikleyen zihinsel arka planı ve temel saikleri iyi analiz ettiğimi ifade etmek isterim.

Başkalarının omuzuyla hiçbir yere çıkmadım. Genç yaşta öğrendim ki, öyle bir yer insana ait değildir. İnsan kendi emeğiyle ulaşmadıysa; ne ulaştığı yer gerçekten onundur, ne de orada kalmanın bir anlamı vardır. **“Yıkıcı eleştiri tüketir, yapıcı takdir üretir”** sözüne inanarak; mezarlara bırakılan çiçeğin mezarın dilini anlamadığını önceden fark ederek, **insanı merkeze alan hizmet odaklı bir anlayışı** benimsedim. İnsana değer vermeyi, değere değer katmayı ve emeği takdir etmeyi önemsedim. **Hayatta en büyük başarının insanın kendi kendisiyle baş edebilmesidir** sözünde olduğu gibi kimseyle mücadele etmedim. Ancak kendimle mücadelem hep devam etti. Neticede o içsel mücadele, zıtlıklardan ve karşıtıklardan **tamamlayıcı bir anlayışa** evirildi. Karanlığın kesif süreçlerinde Mesihi anlayışı yoluma ışık ettim.

⁶ Ünlü yazar **Edward Estlin Cummings (1894-1962)** bu süreci şöyle tanımlar: **"Seni diğerlerinden farksız yapmaya bütün gücüyle gece-gündüz çalışan bir dünyada, kendin olarak kalabilmen, dünyanın en zor savaşını vermek demektir. Bu savaş bir başladı mı, artık sonu gelmez."**

Görüldüğü üzere, ben henüz genç yaşta Süryani kültürünün ışığı ve bilgeliğiyle tanıştım. O ışıkla ve o bilgelikle edebi derinliklere daldım. Yetiştığım toplumsal gerçeklik içinde bu dalış beni hem yordu, hem de derinden düşündürdü. Zamanla bu dalış bir kucaklaşmaya dönüştü. Olumsuz önyargıların baskısına rağmen o ışığın ve bilgelik yolunun izinden hiç sapmadım; o kucaklaşmanın erdeminden asla vazgeçmedim. Dar ve sığ anlayışlara, ilişkilendirme yanılgılarına rağmen o ışığı ve bilgeliği büyütmenin vicdani sorumluluğunu daima ruhumda taşıdım; zorluklara katlanmak pahasına da olsa gereklerini yerine getirmeye gayret ettim. Çünkü - o ışıktan ve o bilgelikten anladım ki- **insanın hayatı, sahip olduklarıyla değil; topluma kattığı değer, dokunduğu hayatlar ve geride bıraktığı fayda ile anlam kazanır**. Bu gerçeği genç yaşta öğrendim ve yaşamıma rehber kıldım. Bu bilinçle, devam eden uzun soluklu yürüyüşümde kimi zaman kırık bir kanatla, kimi zaman sınırlı imkânlarla, fakat her daim temkinli bir iradeyle adım attım. Tüm zorluklara rağmen sarf ettiğim emeğin yalnızca bir kişiye ait değil; cefakâr bir halkın özlemlerinden bugüne taşınan ortak bir mirasın parçası olduğuna inanıyorum. Zira **çabanın ötesinde bir çabayla** devam eden samimi bir duruş, zamanın ötesine uzanır ve orada gerçek anlamını bulur.

Mesih'in "**İyi Çoban**" (Yuhanna 10: 14-16) anlayışından ilham alarak yola çıktım. O'nun tamamlayıcı güdüleriyle hizmet etmeyi bir görev değil; **doğal bir duruş** olarak gördüm. Bu nedenle hikâyem; öz sevgi, öz değer, öz saygı içinde gelişti. Yola çıkarken, yönümü dışarının rüzgârına göre değil, içimdeki güçlü sese göre belirledim. Kontrol edemediğim değişkenler yerine, denetleyebildiğim unsurlara odaklanmayı geliştirdim. Hikâyem, çok çalkantılı bir dönemde başladı. Önyargılarla, gerilimlerle, zorluklarla ve dışlanmışlıklarla örülü bir süreçte; **özdeşleşme ve fedakârlık duygularıyla** yoğruldu. Çalkantılı bir coğrafyada bu süreç hiç kolay olmadı. Sevgisini yüreğimde taşıdığım, uğrunda fedakârlık yaptığım ve bedeller ödediğim Süryani kültürünün soyut boyutuyla ilgilenmek, gidişatıyla dertlenmek, çocukluk yıllarında ruhuma atılan tohumların bir filizlenmesidir. Bana yüklenen sorumluluğun bir gayretidir. Bu gayretin **ruhu söndürmeme** (Selanikliler 5: 19) çırpınışıdır. İhmal edilen gerçeklerin bilgilerinden yararlanma çabasıdır.

Bu nedenle hiç kimse bana hak etmediğim ya da bende bulunmayan bir şeyi vermedi. Çünkü insan, içsel donanımı ve sorumluluk bilinciyle, hizmet ettiği alana kattığı pozitif katkılarla var olur. Ben, bu gerçeğin ışığında yürümeyi seçtim. Kendi adımlarımla, kendi gayretimle, adeta **iğneyle kaya kazıyarak** var olmaya; hem de yar olmaya çalıştım. Bu yolda, azami bir hassasiyetle ilerledim. Zorluklar karşısında, **var olma mücadelesini yar olma bilinciyle** harmanladım. Çoklu görevlerimi bu anlayışla yerine getirdim. Emeğimin toprağında filizlendim, sabrımın güneşiyle büyüdüm. Ve

böylece, kendi edebi duruşumu inşa ettim; ruh köklerine dayanan bir inşa süreciyle. Taşıdığım yükün farkındalığını gözeterek. Onurlu ve mütevazı bir yürekle; eğilmeden, yaltaklanmadan, rüzgâra göre yön değiştirmeden.

Hikâyemin yörüngesinden hiç kopmadım. Sımsıkı sarıp sarmaladım ve sarmalandım. Bu nedenle hikâyem **diğerkâmlığın emeği ve özverisiyle** doludur. Bedelleri ödenmiş hikâyeler, iz bırakır, değer taşır. Fransız düşünür Louis-Ferdinand Celine (1894-1961)'in dediği gibi; **“Değer taşıyan tek hikâye bedelini sizin ödediğiniz hikâyedir.”** Çünkü ben hüznü ve cefası bol, sevinçleri yitik, beklentileri çalınmış kültürümün kucağında doğdum. Yetiştığım çevre, kültürümün halleri ve durumları hakkında kafa yoran, sorumlu davranan ve eziyetlere katlanan insanlarla çevriliydi. Yolda olmak ve yolda kalmak için **bilmek, yapmak, olmak** yolculuğunda ruhumu, aklımı, gönül dünyamı, hissiyatımı ve hassasiyetlerimi yoğuran ilk manevi iklim ailemdir. Sonra, Midyat ve Mor Gabriel Manastırı'nda aldığım tamamlayıcı eğitim ve bu manastırda on yıllara dayanan eğitimlik ve idare dönemi gelir.

Kilise idaresinde 30 yıl taşıdığım haç benim en büyük öğretmenimdir. Ancak insani bir yörüngede kalarak, böylesi zor ve haz verici bir alanda devam etmek için yalnızca birtakım acılar yaşamış olmak yetmez, Süryani edebiyatının o uçsuz bucaksız okyanusunda epey kürek çekmiş veya kulaç atmış olmak da icap eder. Antik ve çağdaş yazarlara müracaat etmeden, yeni bir edebi duruş geliştirmek yanıltıcı olabilir(di). Bu nedenle olağanüstü şartların kuşattığı bir süreçte, **edebî hatırlatan bir kalem gibi ahlak ve sebatla** yürüdüm. Çünkü biliyordum: Kaybolan her kelime ruhun bir parçasını yitirir; unutilan her değer geçmişin anlamından bir şey eksiltir. Ben, o eksilişin ortasında -önyargıların, yanlış ilişkilendirmelerin ve bulanık algıların arasında- inatla var olmayı ve hatırlatmayı seçtim. Sebat ettim. Zira sebat etmek, rüzgârın savurmasına rağmen bir ağacın köklerinde direnmesini öğrenmesidir. Yanılma pahasına bile olsa dimdik kalabilme iradesidir.

Her çağ, görünmeyen çalkantılar ve mücadeleler taşır. Ve gönülle görülen şahsiyetler doğurur. Bu hissiyatla, Süryani kültürünün anavatandaki zorlu yürüyüşüne -otuz beş yıldır- katkı sunuyorum. Başkalarının gücüne yaslanarak değil; **kendi emeğime yaslanarak**. Çünkü bu kadim kültürün bölgede taşıdığı özgül ağırlığı derinden hissediyor; her adımda bu ağırlığı gözetiyorum.

Umudun kırıntısı bile yokken, herkes Turabdin'e sırt çevirip göç yollarına düşmüşken, kültürel miras unutuluyor, söz suskunluğa gömülüyor, hafıza ise sisle örtülüyordu. İnsanlarımız katledilirken, kadim ilahilerin yankısı daralan avlulardan çekiliyor, taş duvarlara sinmiş dualar bile

kimsesiz kalıyordu. Yine de, hafıza, toprağın derinliklerinde hâlâ nefes alıyordu. Kökler, yeniden filizlenecek günün sabrını taşıyordu.

Yıllar önce çıktığım bu yolculuğu, doğduğum topraklara, dilime ve **insan onuruna adanmış bir bilgelik arayışıyla** başlattım. Yazılarıma yalnızca kelimeleri değil; sabrımı, hüznümü ve umudumu da katıyorum. Bu yolculuk, geçmişten gelen kökleriyle bugüne uzanan edebi bir göreve dönüştü. Süryani kültürünün düşünsel ve etik mirasını, değişen dünyanın ihtiyaçlarıyla birlikte yorumlamaya çalışıyor; bugünün yaralarına ışık tutarken, yarının ihtiyaçlarını da dile getiriyorum. Çalışmalarım, kültürel kimliğimizi koruma ve manevi mirasımızı yaşatmaya dönüktür. Susturulmuş ya da unutulmuş anlamlara, değerlere ve anlatılara ses olmayı amaçlıyor; bu çabamla Süryani halkının kendi kimlik bilinciyle yüzleşmesine ve içsel hakikatine ayna tutulmasına katkı sunduğumu düşünüyorum.

Mor Gabriel Manastırı'nda yaptığım öğretmenlikte, yalnızca Süryanice öğretmekle kalmadım. **Kimliğimizin katmanlarını, ruh köklerimizi ve değerlerimizi sevgi ve disiplinle** öğrencilere aşılamak için yoğun emek sarf ettim. Bu gayretin bir sonucu olarak, kiliseye ve topluma başarılı bireyler kazandırmış olmanın sorumluluğuyla, aynı alanı beslemeye; özveri ve bilinçle sulamaya devam ediyorum. Bunu içten pazarlıklı tutumların farkındalığı içinde ahlaki tutarlılığı ön planda tutarak yapıyorum. Yaptığım her katkıda, her insani dokunuşta, yazdığım her satırda, her kelimede biraz daha çoğaldığımı, biraz daha güçlendiğimi, kendime biraz daha yaklaştığımı hissediyor(d)um. Ve bu nedenle bazen o denli huzurlu(ydum) ki, sanki hayat hikâyem şimdi, yeniden başlıyor.

Her gün yeniden başlayan bu yolculukta en temel mihenk taşım Mesih olmuştur. İdari ve toplumsal anlayışımı O'nun rehberliğine göre şekillendirmeye gayret ettim. Çünkü bana göre iyilik, doğrulukla yeşerir; doğruluksa, samimiyet ve erdemle nefes alır; samimiyet ve erdem ise **Mesih'te tamlik** bulur. Bu vizyon, ahlak ve vicdanı merkeze alan bir anlayıştır.

Vizyonumu terk etmem için çok cazip maddi tekliflerle karşılaştım. Tüm kırılmalara rağmen vazgeçmedim. Çünkü içimde taşıdığım kültür sevgisi yalnızca bir kimlik değil; **Tanrı'dan gelen bir emanet, bir hatırlatıcıydı.** Yol, önyargının taşlarıyla örülüydü. Ama ben o taşları adımlarımın altına koyup yoluma devam ettim. Bunu, babamdan miras aldığım **"İyi Çoban"** (Yuhanna 10: 14-16) mantığıyla, yerleşik algıları anlamaya gayret ederek; bilgi ve sevgiyle yaptım. Zira ruhani görevini iyi çobanın mantığını önceleyerek yapan rahmetli babam **Abuna Tuma'nın** ve **dedem Yusuf'un** hayatı manevi mirasımıza sahip çıkma konusunda ibret alınacak türden olaylarla doludur. İkisi de bu

uğurda ağır bedeller ödemiştir. Dönemin zorlukları ve yoklukları içinde manevi miras(ımız) uğruna yaşadıkları olumsuzluklar düşündürücüdür. Adeta ölümün vadilerinden geçerek, canları pahasına bu mirasa sahip çıkmaları, beni birtakım sorgulamalara sevk etti. O sorgulamalar neticesinde coğrafyamızın mana derinliğinde bulduğum öz kültürümü ve onun kadim bilgeliği için yüklendiğim misyonu ifa ederken, sığ ve dar yaklaşımların yanlış anlaşılmasına maruz kalarak yalnız kaldığımı hissettim; ama yalnız değildim. Her iyi niyet, her Süryani harfi, her ilahi, yurtiçinde ve yurtdışında hizmetimin ruhunu hisseden insanların sessiz duaları bana yoldaş oldu. Bu duruş ne bir öfkenin ürünüydü ne de bir karşıtlığın sesi; aksine, **vicdani sorumluluğun ve aidiyetin haykırışıydı**. Her adımda geçmişin solugunu ve geleceğin umudunu taşıdım.

Biliyorum ki, en derin mücadeleler en görünmeyenlerdir. Ve bazı başarılar, gelişmemiş diyarlarda, emek sömürüsüne açık düşüncelerde çoğu zaman görmezden gelinir. Ama o görmezlik, bir vazgeçiş değil; içten bir tanıklıktır. **İlahi olanla kültürel olanın buluştuğu yerde** yazılır bu tanıklık.

Bugün geriye baktığımda, ne kadar dikenli olursa olsun bu uzun yolun onurundan şüphe duymadım. Vicdanım çok rahat. Çünkü uzun soluklu hizmetim, yalnızca Süryani kültürüne değil; **insan ruhunun hakikat arayışına** da hizmet etmiştir.

Ve hâlâ oradayım. Ve hâlâ o alanda hizmet ediyorum. Çünkü **sebat ve süreklilik**, bir eylem değil; bir **varoluş biçimidir**. Ve o varoluş biçimi, ben de bir hayat hikâyesine dönüşmüştür. Her kelime bir düşünceye, her söz bir cümleye, her eylem bir paragrafa dönüşebilir. Ancak yaşanmışlığın ve emeğin kalemiyle yazılan her hikâye, **öz iradeyle ve bilinçli tercihlerle** şekillenmelidir. Yürünen yolun eleştirisi ise, **dil bilgisiyle değil, yüreğin bilgisiyle** yapılmalıdır. Bu bağlamda kendi öz hikâyeme baktığımda, bazı bölümlerin eksik, bazı satırların kırık, bazı sayfaların yorgun olduğunu görüyorum. Ama işte tam da bu farkındalıkla başlıyor gerçek dönüşüm. Çünkü ben o dönüşümde, yeni farkındalıklar yaşadım. Zira hayat bir sihir değil; **bilinçle ve bilgelikle yürünecek bir yolculuktur**. Dönüşüm ise dışarıdan gelmez; içeriden başlar.

Zorlanmış olsam da, büyüklerimin faydalı olan sözünü dikkate alarak kendi hayatımın mimarı olmayı tercih ettim. Artık biliyorum ki, hayatımda olup biten her şey, bir şekilde düşüncelerimin, sözlerimin ve anlaşılan (veya anlaşılmayan) hizmetimin yankısıdır. Ve bu hikâyenin başlığı ne olursa olsun, **sorumluluğu bana aittir**. Bu sorumluluk, aynı zamanda en büyük gücümdür. Çünkü sorumluluk, insanın vicdanında, bilgilenmeyle birlikte filizlenen kutsal bir duygudur. Her bilgi, beraberinde bir yükümlülük getirir. İnsan öğrendikçe, fark ettikçe; yalnızca kendisi için değil,

bütün/genel için de düşünmeye başlar. Bu yüzden **sorumluluk, bilincin olgunlaşmasının en somut göstergesidir.**

Ruhsal yolculukta insanın kendini geliştirmesi, öğrendiklerini yaşamına yansıtması ve bu farkındalığıyla çevresine katkı sunması, **vicdani uyanışın ilk adımıdır.** İlahi düzen içinde her insana, kendini onarma ve yükseltme fırsatı defalarca sunulur. İnsan, bu fırsatları değerlendirdikçe ve yaşamışlıklardan ders çıkarttıkça, idraki derinleşir; içsel bir uyanış yaşar. Bu uyanışın en belirgin meyvesi ise gelişimdir. Çünkü insan, önce kendini geliştirmeli; ardından toplumsal algıya katkı sunmaya yeltenmelidir. Sorumluluk duygusu derinleştikçe, insanda **vazife bilinci** doğar. Vazife, idrak edilmiş bilginin sevgi ve şefkatle eyleme dönüşmüş hâlidir. Bu nedenle **sorumluluk, ruhsal tekâmülün temel taşı, vicdanın olgunlaşmış hâlidir. Vicdan, ruhun özünde var olan ilahi bir güçtür.** Doğruyu yanlıştan ayıran içsel bir ışıktır. Bu nedenle şayet insan, görevini ifa etmiyorsa, hayatının bir alanında sömürü ve haksızlık yapıyorsa, diğer hiçbir alanda ne haklılığını koruyabilir, ne de iç huzurunu. Çünkü **hayat, bölünemez bir bütündür.** Ahlak, adalet, merhamet ve vicdanla örülmüş bir insaf duygusu olmadan; dürüstlük ve samimiyetle yoğrulmuş bir bilinç oluşmadan, kişisel bütünlük asla mümkün değildir. Zira **adalet ve şefkatten yoksun bilgi,** faydadan çok, **bencilliğe ve kurnazlığa** hizmet eder.

Kaybolmuş, çalınmış ya da henüz doğmamış anlamları güncelleme ve yaşatma yolculuğuna devam ediyorum. Tabiri caizse, **geleceğin tarlasında** çalışıyor ve oraya gerekli tohumları ekmeye gayret ediyorum. Bu yolda Süryanice, Türkçe, Arapça ve İngilizce yazılarımı www.karyohliso.com üzerinden paylaşarak daha geniş kitlelere ulaşmaya çalışıyorum. Yerel basında yayımlanan her yazım, farklı etnik yapılardan büyük bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmekte ve takdirle karşılanmaktadır. Vicdan sahibi her Süryani'nin, bunun ne anlama geldiğini ve kültürel mirasımızı bağrında taşıyan anavatan topraklarındaki varlığımızın geleceği açısından ne kadar hayati olduğunu iyi bildiğini düşünüyorum. Zira geçmişte **"karanlık"** diye anılan o dehşet verici ruhsal cehaletin hangi savrulmalara ve hangi zararlara neden olduğu tecrübeyle bilinmektedir.

Toplumsal alanda önyargıları dönüştürmek adına **"duvarlar yerine köprüler"** şiarını benimsiyor; insan ayırt etmeksizin bir kalbe dokunmayı, bir hayata düşünsel katkı sunmayı, bir gönle umut bırakmayı en kalıcı miras olarak görüyorum. Görmezden gelinen Süryanice edebiyatına yaptığım üretken katkıları ve Süryaniceye kazandırdığım türetmeleri bir kenara koyacak olursak, esas amacım; toplumsal ahlak ve kültür birikimine katkı sunmak, kültürel değerlerimizin yeni nesillere

aktarılmasında bir köprü olabilmektedir. Bu amaçla birleştirici ve bütünleştirici bir yayın politikasıyla, toplumsal duyarlılıkları gözeterek kadim bir işleyişi sürdürüyor; medreseyi andıran ama modern zamanların bir okulu gibi hizmet veriyorum. Bu hizmet; ilmi ve kültürel açıdan, yerel akademisyenlerden kilise ruhanilerine, gençlerden farklı toplumsal kesimlere kadar pek çok kişinin gelişimine ve geleceğine anlamlı katkılar sağlamaktadır. Bilginin ve sevginin donanımı olmadan bu katkıyı sağlamak kolay değildir. Geçmişten günümüze süregelen bu katkılar, bir düşünce okulu, bir edebiyat mahfili, bir fikir ve kültür ocağı olarak görülmelidir.

Zira kalıcı olan, hayatın toprağına **samimiyetle bırakılan iyi niyetin tohumlarıdır**. İnsan unutsa da hakikat unutmaz; çünkü iyilik kaybolmaz. O, zamanın kırılganlığından etkilenmeyen yegâne mirastır. Bu onuru taşıyan her insanın yaşam hikâyesi ise kendine özgü ve benzersizdir.

Hâlâ sürmekte olan bu yolculuğumda, beni anlayan ve **manevi dayanışmasını esirgemeyen** herkese en derin şükranlarımla birlikte saygılarımı sunuyorum.

Yusuf Beğtaş,

Süryani Dili-Kültürü ve Edebiyatı Derneğı / Mardin